

POLITIKA PROTIV KORUPCIJE I PRIMANJA MITA NLB GRUPE

NLB Grupa se čvrsto zalaže za usklađenost poslovanja i integritet i ima nultu toleranciju prema bilo kom obliku korupcije i primanja mita u različitim jurisdikcijama u kojima posluje. Posvećena je aktivnom poštovanju standarda Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (2003), OECD Konvencije o borbi protiv podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama (1997), kao i Poslovnih principa za suzbijanje podmićivanja (2013, Transparency International), i postupamo u skladu sa nacionalnim antikorupcijskim zakonima zemalja u kojima poslujemo.

NLB Grupa je svesna važnosti borbe protiv korupcije, kao i drugih oblika finansijskog kriminala. Zato, NLB d.d. i druge članice NLB Grupe aktivno primenjuju politike i postupke kako bi sledili nultu toleranciju prema bilo kojem obliku korupcije, bilo u javnom ili privatnom sektoru. U tom smislu, uspostavili smo pravila i procedure, smernice i pravila ponašanja koja su obavezujuća za sve zaposlene, kao i za članove organa upravljanja članica NLB Grupe. Ove standarde očekujemo od poslovnih partnera, dobavljača i drugih lica s njima saradujemo.

Kao deo naše politike sprečavanja prevara, zloupotreba i drugih štetnih ponašanja, posebni kanali za prijave nepravilnosti dostupni su (<https://whistler.nlb.si/kombank>) svim zaposlenima putem kojih oni u dobroj veri mogu poverljivo izveštavati odgovarajuću jedinicu za upravljanje usklađenošću o sumnji na koruptivne radnje ili druge oblike rizika od korupcije o kojima postanu svesni tokom svojih profesionalnih aktivnosti. Kao deo našeg pristupa, mi garantujemo ne samo anonimnost licu koje je prijavilo, već i njegovu zaštitu od bilo kakvog oblika odmazde.

U NLB Grupi svaki oblik korupcije je strogo zabranjen.

Korupcija znači svaku zloupotrebu položaja u privatne svrhe. To uključuje pribavljanje finansijskih i nefinansijskih koristi za sebe ili za druge. Primeri korupcije su ucene, podmićivanje, pronevera i drugi oblici prevara, nepotizam, plaćanje olakšica.¹

U NLB Grupi je zabranjeno korišćenje bilo kojih resursa bilo koje članice NLB Grupe u bilo koje nezakonite svrhe ili svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima predviđenim ovom politikom. Zaposleni su dužni da odbiju svako koruptivno ponašanje i odmah ga prijave organizacionoj jedinici nadležnoj za usklađenost poslovanja.

Nezakonito prihvatanje i nedozvoljeno davanje poklona (podmićivanje)

U NLB Grupi je strogo zabranjeno nezakonito davanje ili prihvatanje poklona bilo kome/od bilo koga, bilo da je u pitanju poslovni partner, dobavljač ili javni službenik, radi dobijanja novog posla, zadržavanja postojećeg posla ili davanja prednosti nečijim interesima na pogrešan način. Niko u NLB Grupi ni u kom slučaju ne sme obećavati, nuditi, prihvatiti ili davati bilo šta što bi se moglo smatrati mitom. Ne samo da je ovo nezakonito, već predstavlja krivično delo, krši politike NLB Grupe i podriva naš poslovni integritet.

Plaćanje olakšica

U NLB Grupi plaćanja za olakšice su zabranjena. Isplata olakšica se ne sme niti vršiti niti primati. Naknade za olakšavanje podrazumevaju plaćanja kada se (mala) suma novca nudi ili obećava javnim službenicima² ili predstavnicima vlade kako bi se obezbedile ili ubrzale rutinske ili neophodne aktivnosti koje su deo uobičajenih (zvaničnih) procedura. Obično se takva plaćanja traže u gotovini. Tipični primeri su plaćanja

¹ Podsticanje se takođe smatra korupcijom - ako neko obeća ili čak da nagradu drugoj osobi u zamenu za radnju koja ima naznake korupcije. U tom slučaju, i osoba kojoj je dat podsticaj i osoba koja u suštini obavlja takvu radnju uključene su u koruptivnu radnju.

² Javni službenik znači:

- službenici ili zaposleni bilo koje vlade ili državnog organa, agencije ili pravnog lica na bilo kom nivou (uključujući kandidate za političke funkcije, članove ili političke stranke i zaposlene, kao i političke stranke)
- zaposleni u državnim preduzećima
- lica koja vrše javna ovlašćenja za račun države (npr. član diplomatskog predstavništva) članovi međunarodnih organizacija.

(niskih) iznosa javnim službenicima radi osiguranja vize, prolaska robe kroz carinu ili ubrzanja procesa izdavanja zvaničnih dozvola (licenci, građevinskih dozvola itd.) ili okončanja postupaka. Iako se u određenim zemljama širom sveta takve isplate zahtevaju, one predstavljaju podmićivanje i često uključuju poklone i slično.

Nepotizam

U NLB Grupi nepotizam je zabranjen. Svi postupci zapošljavanja ili angažovanja spoljnih saradnika moraju se sprovoditi transparentno, koristeći načelo pravičnog i jednakog tretmana i pružanja jednakih mogućnosti, u skladu sa propisanim procedurama zapošljavanja ili angažovanja spoljnih pružalaca usluga kako bi se regrutovali najbolji kandidati i izbegao sukob interesa.

Nepotizam znači da donosilac odluke ili osoba sa uticajem na donošenje odluka bez opravdanog i potkrepljenog razloga daje prioritet članovima uže porodice ili drugim osobama sa kojima je u bliskom ličnom odnosu (lični poznanici).

Lobiranje i politički doprinosi

Lobiranje je svaka aktivnost koja ima za cilj da direktno ili indirektno utiče na razvoj zakonodavstva, javnih politika ili na odluke organa javne uprave i nosilaca javnih funkcija.

NLB Grupa se bavi lobiranjem isključivo u cilju zaštite svojih legitimnih poslovnih interesa i u skladu sa važećim zakonima, internim aktima i principima integriteta, transparentnosti i odgovornog poslovanja. Lobiranje u ime NLB dozvoljeno je samo članovima organa upravljanja ili drugim izričito ovlašćenim licima koja deluju kao neregistrovani lobisti u skladu sa propisima kojima se uređuje lobiranje. U izuzetnim slučajevima, kada je to neophodno za efikasnu zaštitu legitimnih interesa NLB Grupe, registrovani lobisti mogu biti angažovani samo uz prethodno odobrenje Izvršnog odbora Banke. Ugovorni aranžmani sa registrovanim lobistima moraju da sadrže uslove za poštovanje važećih zakona, etičkih standarda i internih politika NLB Grupe. Bilo koje drugo lobiranje u ime NLB Grupe nije dozvoljeno.

U NLB Grupi, članice ne plaćaju nikakve političke doprinose - ni direktne ni indirektno. Zabrana se odnosi na sve članice NLB Grupe, sve zaposlene, kao i na sva lica koja deluju u ime ili za račun NLB Grupe, i odnosi se na sve oblike doprinosa, bez obzira na jurisdikciju.

Političkim doprinosima smatraju se svi direktni ili indirektni doprinosi političkim strankama, političkim predstavnicima, kandidatima ili političkim kampanjama. Takvi doprinosi mogu predstavljati rizik od sukoba interesa, korupcije ili pokušaja neprimerenog uticaja na donošenje odluka.

NLB Grupa je politički neutralna i stoga ne daje finansijske doprinose političkim strankama, političkim predstavnicima, kandidatima ili političkim kampanjama.

Ipak, svaki zaposleni, bez obzira na svoju poziciju, može slobodno učestvovati u političkim aktivnostima ili kampanjama, ali samo kao pojedinac u svojoj privatnoj sferi, bez korišćenja bilo kakve resursa, mreže ili brenda NLB-a za doprinos (finansijski ili nefinansijski) aktivnostima ili političkim strankama, političarima ili političkim kampanjama.

Sponzorstva i donacije

Donacija je jednosmerna transakcija, doprinos namenjen onima kojima je potrebna pomoć, a primalac ne treba ništa da radi u zamenu za donaciju. Sponzorstvo je dvosmerna transakcija, gde primalac sponzorskih sredstava takođe mora da ispuni određene unapred dogovorene obaveze, kao što je reklamiranje, pokazivanje logotipa sponzora itd. Društvena odgovornost, koja uključuje programe sponzorstva i doniranja, jedna je od osnovnih odgovornosti NLB Grupe; zbog toga je neophodno poštovati uspostavljene transparentne procedure odobravanja i praćenja da li je ispunjena svrha donacija i sponzorstava (uključujući i uslove).

Donacije i sponzorstva biće dozvoljeni ako izražavaju ili podržavaju vrednosti NLB Grupe i ako su u skladu sa unutrašnjim politikama NLB Grupe. Svaki zaposleni NLB Grupe mora izbegavati odobravanje donacija i sponzorstava na netransparentan način za profitne organizacije, udruženja ili organizacije ili osobe povezane sa NLB Grupom, ili bez poštovanja pravila uspostavljenih za odobravanje donacija i sponzorstava.

Standardi za dobavljače i/ili spoljne pružaoce usluga

Naši postupci nabavke mogu da uključuju robu i usluge koje se redovno proizvode u zemljama širom sveta. Stoga je važno da budemo svesni rizika sa kojim se suočava NLB Grupa zbog ponašanja naših dobavljača i spoljnih pružalaca usluga (poslovnih partnera). Odgovorno poslovanje podrazumeva da osiguravamo saradnju samo sa dobavljačima koji imaju visoke etičke standarde koji se podudaraju s našim. Dobavljači ili spoljni pružaoци usluga mogu takođe uključiti podizvođače, dobavljače roba i usluga za bilo koju članicu NLB Grupe. Sva treća lica moraju biti na odgovarajući način proverena, nadgledana i kontrolisana na osnovu rizika koje članice NLB Grupe moraju redovno procenjivati. Dobavljači i spoljni pružaoци usluga moraju biti unapred obavešteni o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu) dok ugovori sa Bankom moraju da sadrže standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe). Takođe je neophodno sa dužnom pažnjom izvršiti analizu dobavljača i spoljnog pružaoца usluga, i sprovesti redovne procene rizika ugovornog odnosa tokom trajanja ugovora u skladu sa internim pravilima za postupke poveravanja aktivnosti i nabavke. Da bi se sprečila korupcija, sva pravila ove politike, uključujući pravila o poklonima, olakšicama i podmićivanju, na isti će se način primenjivati na dobavljače i spoljne pružaoce usluga.

Korišćenje posrednika

Posrednici su agenti, savetnici, agenti za promet nekretninama, predstavnici i druga lica koja deluju u ime i za račun Banke ili druge članice NLB Grupe. U određenim slučajevima takođe saraduju sa javnim službenicima (npr. prilikom dobijanja dozvola za izgradnju poslovnih zgrada, dobijanja drugih dozvola itd.).

U praksi je rizik od korupcije i podmićivanja veći (takva dela su češća) kada se koriste posrednici. Budući da oni predstavljaju NLB Grupu, mi smo odgovorni za svoje posrednike kao da su naši zaposleni. Stoga, posrednici moraju biti unapred obavešteni o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu) dok ugovori sa Bankom moraju da sadrže standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe). Da bi se sprečila korupcija, sva pravila ove politike, uključujući pravila o poklonima, olakšicama i podmićivanju, na isti će se način primenjivati na posrednike.

Zapošljavanje ili naručivanje usluga od bivših državnih službenika, nameštenika ili njihovih rođaka

Javni službenici i nosioci funkcija, članovi njihove uže porodice i druge osobe usko povezane sa njima (npr. prijatelji, drugi bliski poznanici) nikada ne mogu dobiti prioritet zbog ovih veza u postupcima zapošljavanja ili procesima naručivanja usluga ili kupovine robe. Isto pravilo važi i za bivše javne službenike i službenike u periodu od poslednjih 5 godina od prestanka radnog odnosa ili funkcije. U postupcima zapošljavanja i procesima kupovine mora se utvrditi da li postoje rizici korupcije ili rizici sukoba interesa zbog takvih veza u skladu sa ovom politikom. Ako postoji bilo kakva sumnja, OJ nadležna za usklađenost poslovanja će izdati mišljenje.

Kontakti sa visokim državnim zvaničnicima

Članovi organa upravljanja članica NLB Grupe koji imaju kontakte sa vladom ili predstavnicima države ili predstavnicima diplomatskih predstavništava ili međunarodnih organizacija moraju, pored poštovanja pravila o prihvatanju i davanju poklona, kako bi zaštitili integritet i ugled NLB Grupe, voditi računa da u tim kontaktima ostvaruju osnovni cilj ove politike, odnosno osiguraju transparentnost poslovanja.

U cilju zaštite interesa NLB Grupe i poštovanja pravila ove politike, potrebno je voditi evidenciju o (bilateralnim) sastancima članova organa upravljanja (izvršnih i neizvršnih odbora) članice NLB Grupe sa predstavnicima vlade ili države, ili predstavnicima diplomatskih predstavništava ili međunarodnih organizacija. Sekretarijat svake članice NLB Grupe vodi evidenciju o takvim kontaktima sa sledećim podacima: a) mesto i datum sastanka, b) učesnici sastanka i c) svrha sastanka.

Kontakti sa drugim licima

Zaposleni u NLB Grupi kojima se obratio predstavnik ili agent dobavljača, spoljnog pružaoca usluga, klijenta ili trećeg lica kako bi pokušali da neprimereno utiču na poslovne odluke članice NLB Grupe na neprimeren ili nezakonit način, dužni su da na to odmah ukažu OJ nadležnoj za usklađenost poslovanja.

Pravila o primanju i davanju poklona i gostoprimstva

Zaposlenima u NLB Grupi nije dozvoljeno, direktno ili indirektno, vršiti bilo koji oblik korupcije, isti ne mogu tražiti, zahtevati ili prihvatati ili obećavati novac, nagradu, poklon, drugu korist ili (povratnu) uslugu od bilo kog klijenta, bilo kojeg (postojećeg ili potencijalnog) poslovnog partnera ili trećeg lica.

Poklonom će se smatrati i pokrivanje putnih troškova i troškova smeštaja, kao i pokrivanje ili izostavljanje kotizacija za stručne konferencije, poslovne sastanke i kurseve (bilo Banke ili treće strane).

Dozvoljeni su sledeći pokloni:

- koji nisu u obliku novca (gotovina, poklon-vaučeri ili drugi oblici novca) niti u obliku pogodnosti koje imaju karakter novca (npr. akcije, depozitni sertifikati, kuponi za popust, itd.);
- koji su primljeni ili dati u dobroj nameri, kao deo uspostavljanja ili očuvanja poslovnog odnosa;
- koji se daju kao izraz zahvalnosti i/ili ljubaznosti i koji kod primaoca ne stvaraju osećaj obaveze prema poklonodavcu (ne dovode ga u zavisian odnos);
- koji ne utiču i ne daju utisak da bi mogli uticati na poslovnu odluku i postupanje zaposlenog (npr. nema poslovnih pregovora u toku ili u planu);
- koji nisu preterani („preterano“ uključuje ponude koje su nesrazmerno raskošne, kao što su pozivi na skupove ili ekskluzivne kulturne ili sportske događaje), nisu prečesti (uključujući neprimereni broj poziva klijenata ili dobavljača pojedincima), ili predugog trajanja;
- ne utiču negativno na reputaciju Banke;
- ako se nude kao pogodnost (npr. besplatna obuka), mora biti poslovno opravdana, razumna, a učešće mora biti unapred odobreno od strane nadređenog;
- ne odstupaju od uobičajene poslovne prakse;
- ako se daju javnim zvaničnicima, funkcionerima ili drugim licima koja podležu posebnim propisima o sprečavanju korupcije, moraju se poštovati sva dodatna ograničenja prema tim propisima;
- koji su poslovno opravdani – Banka ih koristi za jačanje partnerstva sa postojećim ili potencijalnim klijentima ili poslovnim partnerima; poželjno je da poklon potiče iz pogodnosti ostvarenih kroz sponzorstva i donacije.

Ponude gostoprimstva mogu se prihvatiti ili pružiti ako su neophodne za razvoj i održavanje poslovnih odnosa koji su od značaja za obavljanje radnih dužnosti. Oni bi, koliko god je to moguće, trebalo da budu ograničeni na poslovne ručkove ili slične događaje.

Dozvoljeno gostoprimstvo je ono koje ispunjava uslove za dozvoljene poklone navedene iznad, i dodatno je:

- dostupno u istom obliku svim učesnicima događaja;
- pristojne prirode;
- nije ekskluzivno;
- predstavljaju komponente profesionalnog ili poslovnog sastanka razumnog trajanja (ne više od jedne desetine ukupnog vremena programa);
- prethodno odobreno od strane nadređenog.

Banka vodi evidenciju svih poklona i gostoprimstva datih i primljenih koji, na osnovu njihove vrednosti, prevazilaze male poklone i uobičajeno gostoprimstvo koje predstavlja deo redovnih poslovnih kontakata. Takođe je uspostavljena interna procedura za odobravanje poklona i gostoprimstva veće vrednosti, koja zahteva prethodnu saglasnost funkcije usklađenosti poslovanja.

Kršenje ove politike

Svako kršenje pravila ove politike tretiraće se u skladu s internim aktima koji se odnose na tretman i sankcionisanje takvih kršenja. Korupcija predstavlja krivično delo (u više različitih oblika, u zavisnosti od konkretne vrste korupcije i važećeg nacionalnog zakonodavstva) i posledice su često dalekosežne i mogu uključivati sankcije u vidu znatnih novčanih kazni, stavljanje na crnu listu međunarodnih organizacija, zatvorske kazne za pojedince i sankcionisanje pravnih lica. Pored toga, svaka članica NLB Grupe može pretrpeti znatnu štetu zbog gubitka ugleda, integriteta i društvene odgovornosti.

NLB Grupa primenjuje politiku nulte tolerancije prema svim oblicima koruptivnog ponašanja. Nekoliko takvih radnji manjeg značaja takođe podriva zakon i dovodi do potencijalno ozbiljnijih oblika kršenja. Zato, NLB Grupa smatra da je svako kršenje ove politike (posebno ono koje je počinjeno sa namerom ili grubom nepažnjom) velika povreda dužnosti zaposlenih; a ako se otkriju bilo kakva kršenja, primeniće se odgovarajuće mere, koje mogu dovesti do prestanka radnog odnosa i podnošenja krivične prijave protiv dotičnog zaposlenog.